

แบบฝึกทักษะ เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

โดย
นางสาวเอ็นดู สุวรรณศรี
ตำแหน่งครูผู้ช่วย

โรงเรียนบ้านหนองสองห้อง(ราษฎร์ศุภศึกษา)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต ๒
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แบบฝึกทักษะ ชุดที่ ๑

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกลอนสุภาพ

ใบความรู้

กลอนสุภาพ คือ บทร้อยกรองที่ใช้ถ้อยคำ หรือ ทำนองเรียบ ๆ กลอนสุภาพมีหลายชนิด เช่น กลอนสี่ กลอนหก กลอนเจ็ด กลอนแปด แต่กลอนสุภาพที่นิยมแต่งกัน และใช้สำหรับแบบฝึกทักษะนี้ คือ กลอนแปด ซึ่งในแต่ละวรรคมี ๘ คำ แต่ถ้าใจความในวรรคนั้นไม่สมบูรณ์หรือไม่ไพเราะ สามารถเพิ่มหรือลดได้อีก ๑ คำ ซึ่งกลอนแปดมีการบังคับคัมภีระ พยางค์ สัมผัส และเสียงวรรณยุกต์ คนทั่วไปนิยมเรียก กลอนแปด ว่า กลอนสุภาพ

คณะของกลอนสุภาพ คือ กลอน ๑ บท มี ๔ วรรค

- วรรคแรก เรียกว่า วรรคดับ
- วรรคที่สอง เรียกว่า วรรครับ
- วรรคที่สาม เรียกว่า วรรครอง
- วรรคที่สี่ เรียกว่า วรรคส่ง

วรรคดับและวรรครับ เป็น ๑ คำกลอน

วรรครองและวรรคส่ง เป็น ๑ คำกลอน

ดังนั้นกลอนสุภาพ ๑ บท มีทั้งหมด ๒ คำกลอน (บาท) ซึ่งการแต่งกลอนแปดจะต้องจบลงด้วยวรรคส่งเสมอ จึงเรียกว่าจบคณะของกลอน

หมายเหตุ พยางค์ คือ เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ จะมีความหมายหรือไม่มีก็ได้ ในการแต่งกลอนสุภาพถือว่าพยางค์เป็นคำ แต่ละวรรคของกลอนสุภาพ บรรจุคำได้ ๘-๙ คำ

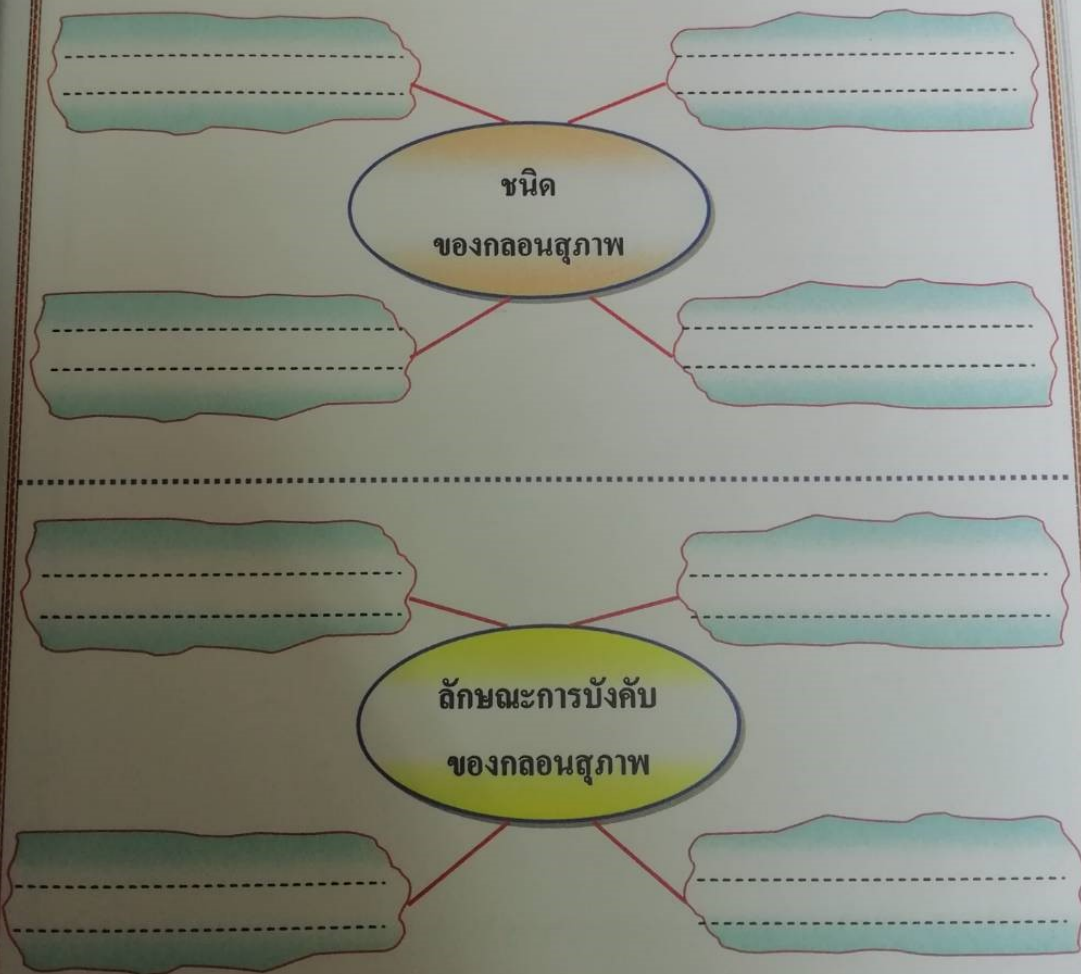
แบบฝึกทักษะ ชุดที่ ๑

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกลอนสุภาพ

แบบฝึกที่ ๒ ชนิดและลักษณะบังคับของกลอนสุภาพ

ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง   ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดแสดงชนิดและลักษณะการบังคับ
ของกลอนสุภาพ

แบบฝึกทักษะ ชุดที่ ๒

สัมผัสของกลอนสุภาพ

ใบความรู้

สัมผัส คือ ลักษณะที่บังคับให้ใช้คำคล้องจองกัน สัมผัสที่นิยมใช้ในภาษาไทยมี ๒ ชนิด คือ

๑. สัมผัสสระ มีอยู่ด้วยกัน ๒ ลักษณะ ดังนี้ คือ

๑.๑ สัมผัสสระที่มีเสียงสระคล้องจองกัน เพราะใช้สระเสียงเดียวกันในมาตราแม่ ก กา เช่น มี - ตี - สี - ตี

๑.๒ สัมผัสสระที่มีเสียงสระคล้องจองกัน เพราะใช้สระและตัวสะกดมาตราเดียวกัน เช่น ศิลป์ - ชิน - นิล - พิณ

๒. สัมผัสพยัญชนะ มีลักษณะดังนี้ คล้องจองกันด้วยพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะเดียวกัน เช่น เลื่อง - ลือ ยุ่ง - ยาก ชื่น - ชม

เฉลย แบบฝึกทักษะ ชุดที่ ๒ สัมผัสของกลอนสุภาพ

แบบฝึกที่ ๓ แผนผังการสัมผัสของกลอนสุภาพ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนขีดเส้นโยงสัมผัสระหว่างวรรค และสัมผัสระหว่างบท
ในแผนผังกลอนสุภาพให้ถูกต้อง

แผนผังการสัมผัสของกลอนสุภาพ

